

ТВЕРДІСТЬ У ПЕРЕКОНАННЯХ, ГНУЧКІСТЬ У ПОГЛЯДАХ – ЖИТТЄВЕ КРЕДО ПРОФЕСОРА ВАСИЛЯ ШИНКАРУКА

Випускник Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича, мовознавець, доктор філологічних наук, професор, академік Академії наук вищої освіти України, відмінник освіти України, член Національної спілки журналістів України, Заслужений працівник освіти України, заступник міністра освіти і науки України (лютий 2007 — лютий 2009 рр.), проректор з наукової роботи Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв, декан гуманітарно-педагогічного факультету Національного університету біоресурсів і природокористування – це все «список професійних здобутків» Василя Дмитровича Шинкарука, але список неповний. Свій день народження він відзначає 25 березня.

Цього року – Василь Дмитрович Шинкарук відзначає «круглий» ювілей – 60! Такі дати спонукають на розмову про ті часи, коли все починалось. Про дитинство і життєвий шлях, про батьків та педагогів, людей, які допомагали та сприяли формуванню творчої особистості та нюанси професії з Василем Шинкаруком говорила професор кафедри журналістики та мовної комунікації Світлана Харченко.

Ювілей – це передусім підбиття підсумків певного етапу життя, а особливо життя вченого! Але, як відомо, кожна людина формується в дитинстві. Ми всі родом з дитинства, тому і я хотіла б розпочати нашу розмову з розповіді про Ваше дитинство. Яким воно було?

Мої дитячі та юнацькі роки минули в мальовничому селі Серафінці на Покутті, яке увібрало протягом багатьох віків історію і культуру різних епох та народів. У краї, де бував Іван Франко, Василь Стефаник, де народився і жив Лев Бачинський. У краї, що дав світові чимало письменників, краєзнавців, науковців, політиків і державних діячів.

У дитинстві любив йти польовими стежками, зупинитися десь посеред лану, завітчаного волошками і маками і слухати голос природи. І мріяти...

Навчання в школі – найкраща і щира пора. Пора маленького світу, звідки ми робили свої перші кроки у світ великий. Де ми відчували гордість від отриманих успіхів, навчилися відповідати усмішкою на усмішку і співчуттям на чужий біль. Намагався не обмежуватися тільки вивченням шкільної програми. Гуртки, шкільний театр, хор розвивали нас, формували естетичний смак, навчали мистецтву. У нас було класи А («аки») і Б («беки»), класи, де навчалися звичайні підлітки, для яких характерні максималізм, непосидючість, рухливість і бунтарство. Через максималізм і бунтарство вчителі нас називали «ще тими подаруночками» і казали, що з нами додається сивини. Але ми не ображались, бо відчували величезну їхню любов до нас, відчували родинний затишок.

Закінчивши Серафинецьку середню школу, вступив на філологічний факультет Чернівецького державного університету, а після завершення 1984 року навчання в університеті розпочав свою освітянську кар'єру вчителем української мови та літератури у Чернівецькій середній

школі № 22, а згодом став заступником директора Чернівецької середньої школи № 24. Так і розпочалася моя освітянська кар'єра.

А що зі шкільних років Ви згадуєте найчастіше?

Напевне, це поїздки визначними, історичними місцями України, які для нас організовувала наша класний керівник Буждиган Марія Василівна. А ще в сьомому класі мене як відмінника навчання і представника від Івано-Франківської області нагородили поїздкою на Чернечу гору, у Канів. Тарасова гора – місце містичне і святе для кожного українця, і саме тут зв'язок із геніальним поетом відчувається чи не найсильніше. І те відчуття «неначе в храмі побував» маю досі, коли згадую ту поїздку.

Василю Дмитровичу, у своїй книзі про малу батьківщину Ви з пошаною, любов'ю і вдячністю пишите про своїх шкільних вчителів. Особливо про вчительку німецької мови Дранчук Василину Миколаївну. Але своїм фахом Ви обрали українську й латинську мови. Що вплинуло на Ваш вибір?

Я й досі закоханий в німецьку мову. Вибір спеціальності за мене зробила доля, адже я вступав на німецьку філологію до Чернівецького університету. Однак мені не вистачило пів балу, і я вступив на українську філологію з тим, щоб через рік перевестися на німецьку. Але мене захопила й українська мова, й українська література, тому вирішив нічого не змінювати. Крім того, наша група поглиблено вивчала латинську мову, тож ми отримали право її викладати.

Ось так доля ще раз тісно сплела через мови корені двох родів – моєї мами Василини Степанівни з роду Міллерів (німецькомовних австрійців) і мого тата Дмитра Петровича з роду Шинкаруків (українськомовних українців).

Чи не шкодуєте про те своє юнацьке рішення?

Звісно, що ні. Українська мова і латина мене й досі захоплюють. Та й німецьку не забуваю, використовуючи її при нагоді під час спілкування з німецькими колегами, представниками посольства.

Ваші однокурсники, з якими я спілкувалася, якось у розмові зауважили, що хоч й на Вашому курсі між студентами була конкуренція, проте багато з вас досі підтримує дружні стосунки.

І справді, ми зберегли дружні стосунки й дотепер. Але, на жаль, частіше зустрічаємося на наукових конференціях, захистах дисертацій. Не вистачає того безпосереднього, легкого спілкування.

Мій курс був потужний, і ми конкурували між собою. Конкуренція між студентами – рушійна сила як саморозвитку, так і розвитку студентського колективу. Так було, і так є. У нас вона була здорова, професійна, ми були амбітні, але й відкриті, щоб ділитися новими знаннями, і мотивовані, щоб «докопуватися» до інформаційних глибин. І конкуренція виховувала в нас самостійність, відповідальність, сміливість.

З нашого курсу шестеро випускників стали мовознавцями і літературознавцями. П'ятеро – доктори філологічних наук, професори. Це, крім мене, – мовознавці Ткач Людмила Олександрівна, Барчук Володимир Михайлович, Колесник Наталія Степанівна і літературознавець Мафтин Наталія Василівна. А Рабанюк Любов Степанівна, Мафтин Лариса Василівна – кандидати філологічних наук, доценти.

Василію Дмитровичу, що вважаєте своїм найбільшим досягненням у професійному житті? Назвіть три, на Ваш погляд, знакових досягнень.

Маю передусім подякувати Богові і долі за ті можливості, що їх вони мені дали. Моє найважливіше досягнення – я знайшов сферу діяльності, де маю змогу щодень себе реалізовувати. І всі мої професійні досягнення пов'язані з освітою і наукою.

Першим вважаю свою докторську дисертацію, присвячену дослідженню модусу й диктуму як двох основних рівнів у змістовій організації речення, адже було розроблено теоретичні засади категорійної граматики, створено першу в лінгвістиці концепцію категорійного синтаксису, уперше в українистиці визначено критерії розмежування модусу й диктуму та їхнє співвідношення в семантико-синтаксичній структурі речення, встановлено категорії модусу і диктуму та засоби їх

вираження, а також до наукового обігу введено поняття модусно-диктумної синтаксичної структури (МД-структури) і встановлено типові синтаксичні МД-структури. Цим завдячую своєю науковому консультантові докторові філологічних наук, професорові Катерина Григорівні Городенській та науковому радникові докторові філологічних наук, професорові світлої пам'яті Іванові Романовичу Вихованцеві.

Другим – моя участь в Лондоні як офіційного представника від України в Європейській групі супроводу Болонського процесу, експерта Ради Європи з вищої освіти, заступника голови Міжвідомчої комісії із супроводу Болонського процесу в Україні у підготовці документів для приєднання до Болонського процесу – процесу структурного реформування національних систем вищої освіти країн Європи, зміни освітніх програм і потрібних інституційних перетворень у закладах вищої освіти Європи.

Третім досягненням вважаю розбудову спільно з колективом викладачів і студентством гуманітарно-педагогічного факультету, який сьогодні в університеті займає перші позиції. Формуючи в нових умовах традиції факультету, ми зберігаємо надбання наших колег, зберігаємо національну палітру, самобутність у змісті освіти і підготовці фахівців з вищою освітою, а також запроваджуємо прогресивні світові підходи до організації освітнього простору.

А яке Ваше професійне кредо?

Досвід, помножений на професіоналізм, плюс команда одностайців дорівнює вагомий результат.

Що Ви найбільше цінуєте в людях?

Життя – це найбільша цінність, яка є у людини. Я вважаю, що необхідно цінувати приємні миттєвості і не зважати на труднощі. Найбільше в житті ціную відкритих, порядних, щирих, надійних людей, які вміють тримати слово, виконувати обіцянки і ставити себе на місце іншого. І які мають здорове почуття гумору. А ще дорожу справжніми друзями, які поряд, незважаючи ні на що.

На що ви можете заплющити очі?

Навіть не знаю. Я, напевне, перфекціоніст, тому недосконалий результат не має права на існування.

Василію Дмитровичу, думаю, що кожна людина має когось, кому хочеться казати «Дякую!» А кому б Ви хотіли подякувати і за що?

Найперше – це доземний уклін вдячності моїм батькам: мамі Василені Степанівні, яка вчила мене бути щирим, правдивим, наполегливим, чуйним до чужої біди, шанувати старших, берегти батьків, і татові Дмитру Петровичу – великому патріоту рідного села, рідного Покуття, України, господарникові.

Слова вдячності і першій вчительці Ярославській Мирославі Василівні, яка доклала величезної праці і терпіння, щоб з маленьких непосидючих бешкетників виростити вдумливих, цілеспрямованих школярів, яка запалила в маленьких серцях вогник любові до знань, віри у свої сили.

Безмежне «дякую» класному керівникові Буждиган Марії Василівні, яка привчала нас до науково-дослідної роботи, допомагала нам знайти щось своє в житті, підкреслювала в кожному з нас індивідуальність і дарувала нам доброту і тепло своєї душі. Разом з неї ми подорожували й об'їздили всі історичні місця Івано-Франківщини та численні визначні місця рідної України.

Щиро дякую моїй дружині Лідії Василівні, докторові економічних наук, професорові, членові-кореспондентові Національної академії наук України, за підтримку на всіх етапах життя.

Слова вдячності науковому консультантові Городенській Катерині Григорівні, докторові філологічних наук, професорові, завідувачеві відділу граматики та наукової термінології Інституту української мови Національної академії наук України.

Василію Дмитровичу, серед Вашого оточення, друзів, колег загальновідоме Ваше ставлення до сімейних і родинних цінностей. Що для Вас сім'я, родина?

«З родини йде життя людини», – говорить народна мудрість. Сім'я – це головне. Сім'я – це ВСЕ в житті. Моя сім'я – це моя любов, радість, тепло, спокій, затишок, натхнення. Місце, що мене зігріває, і перебувати в ньому, серед найрідніших людей – невимовне щастя. І найбільший успіх мого життя!

Моя дружина Лідія Василівна – вірна супутниця життя, надійна підтримка в будь-яких ситуаціях. Мої донечки – Леся і Наталя – моя гордість. Діти дуже дисциплінують. Внучечки – Лідуся й Інночка – натхнення; а як світяться їхні оченята, коли даруєш їм казку!

Серафинецька земля подарувала Україні когорту талановитих і знаних людей, з-поміж яких і поет, журналіст Дмитро Городецький. У своїй книзі «Історичний та етнокультурний нарис покутського села Серафінці» Ви цитуєте його вірші. А які рядки для Вас найулюбленіші?

Дмитро Городецький – талановита людина зі складною долею. З ніжністю і любов'ю він писав про наші рідні Серафінці. А одна з його поезій стала гімном нашого села.

З близьких й далеких життєвих доріг
Мене закликають листи материнські
І отчої хати незрадний поріг,
І рідне покутське село Серафінці.
Колиско, любове і доле моя!
Тобі почуття мої шани й привіту.
Вітчизно моя, Україно моя!
Ти мій найдорожчий маєток у світі.

Саме ці рядки одні з моїх наулюблених у його творчому доробку. Зауважу, що поезія Дмитра Городецького осплює мою синівську любов до рідної землі, передає мої почуття до рідного краю.

Припускаю, що саме гімн Ваших рідних Серафинець надихнув Вас щодо гімну гуманітарно-педагогічного факультету Національного університету біоресурсів і природокористування України. Поділіться з нами історією його створення.

Гімн, прапор, герб, емблема, гасло – ідентифікаційні символи, нематеріальні активи факультету. Вони забезпечують впізнаваність університету, факультету. Ідею створення символіки факультету обговорювали із завідувачами кафедр, провідними професорами, студентством факультету. Колектив цю ідею підтримав і було оголошено конкурс на гімн факультету. З-поміж п'яти запропонованих спільно обрали слова, що їх написала випусниця факультету Мар'яна Палагнюк і на які написав музику заслужений артист України, доцент кафедри культурології Роман Рудий, музику, яка гранично і гармонійно доповнює текст вірша. Приємно, що слова гімну «Наш факультет росте і процвітає, в майбутнє йди величною ходою» стали крилатими, їх обов'язково почуєш на будь-якому заході чи то факультетському, чи то університетському.

Розкажіть про очолюваний Вами гуманітарно-педагогічний факультет? Коли виокремилася педагогічна складова в сільськогосподарському виші? За якими спеціальностями факультет сьогодні готує фахівців?

Факультет отримав свою теперішню назву в грудні 2014 року, коли в результаті зміни структури всього університету педагогічний факультет було виокремлено в самостійну структурну одиницю. Історію факультету прийнято відраховувати від 1963 року для підготовки викладачів для середніх спеціальних сільськогосподарських навчальних закладів України, Білорусії та Молдови. Однак ще з 1924 року у Київському

сільськогосподарському інституті функціонувало агропедагогічне відділення, яке трансформувалося у Київський агропедагогічний інститут (1930–1932 рр.), де готували викладачів агродисциплін с.-г. технікумів, педагогічних технікумів та інститутів соціального виховання і викладачів для шкіл колгоспної молоді.

Педагогічний факультет готував викладачів з шести спеціальностей: агрономії, зоотехнії, механізації, електрифікації, економіки та організації сільського господарства і бухгалтерського обліку, а також здійснював перепідготовку фахівців з наданням другої вищої освіти зі спеціальності «Професійна освіта».

Нині гуманітарно-педагогічний факультет готує фахівців за 8 освітньо-професійними програмами на освітньому ступені «бакалавр» і за 9 освітньо-професійними програмами на освітньому ступені «магістр». А це 9 спеціальностей.

Назву освітньо-професійні програми: «Соціальна робота», «Соціально-психологічна реабілітація», «Англійська мова та друга іноземна мова», «Німецька мова та друга іноземна мова», «Педагогіка вищої школи», «Інформаційно-комунікаційні технології в освіті», «Управління навчальним закладом», «Управління персоналом», «Професійна освіта (Аграрне виробництво, переробка сільськогосподарської продукції та харчової технології)», «Журналістика», «Психологія», «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії», «Фізична культура і спорт».

Випускники-магістри нашого університету і випускники-магістри інших вишів можуть продовжити навчання в аспірантурі. Провідні викладачі, професори і доценти, готують докторів філософії за п'ятьма освітньо-науковими програмами «Історія України», «Історія філософії», «Професійна освіта», «Освітні, педагогічні науки», «Психологія». Є можливість навчатися і в докторантурі. Тобто факультет забезпечує безперервну підготовку фахівців за чотирма спеціальностями, а в найближчій перспективі плануємо започаткувати освітньо-наукові програми «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» і «Журналістики».

Василію Дмитровичу, якщо уважно придивитися до Вашого життєвого шляху, то неважко помітити, що Вам вдавалося і вдається поєднувати адміністративну роботу з науково-педагогічною діяльністю: чи то Ви працювали начальником навчальної частини Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича, чи то заступником міністра освіти і науки України, чи, як нині, – деканом

гуманітарно-педагогічного факультету. Хто найбільше вплинув на формування Вашої працьовитості, організованості та відповідальності?

Мій тато змушений був відмовитися від військової кар'єри, оскільки треба було повертатися додому, бо мамі без батька, який загинув на війні, було дуже важко. Він був самоорганізований, точний у справах, охайний, старанний, безвідмовний і надзвичайно працьовитий. І змалечку тато навчав мене того, що було притаманне йому.

А енергійність, рішучість і цілеспрямованість від мами. Як їй вдавалося все поєднувати, досі для мене нерозгадана таємниця. Турбота про двох дітей, бухгалтерія, хатні клопоти, господарство, город і ... вишивання довгими зимовими вечорами.

Та й у селі завжди панував культ освіти, науки і культури. Тож поєднувати різні види діяльності стало звичкою від дитинства.

Які риси характеру допомогли Вам у будівництві кар'єри?

Чесність, пунктуальність, самоорганізованість, принциповість, уміння вчитися, слухати, оцінювати ситуацію без емоцій, відповідальність за свої рішення та вчинки.

Ви багато працювали і як головний редактор наукових видань. Чим приваблює Вас цей напрям роботи?

Науковий журнал – це ядро наукової комунікації. Навколо нього гуртуються і досвідчені науковці, і науковці-початківці. Цікавість роботи головного редактора, окрім різноманітних організаційних аспектів, у тому, що ти одним із перших (після автора, звісно) маєш змогу познайомитися з результатами творчих пошуків – зі статтями з новими, а не опублікованими раніше, логічно викладеними та обґрунтованими даними, з використаними традиційними й нетрадиційними підходами до лінгвістичних, літературознавчих, перекладознавчих, соціокомунікативних, методичних явищ з проведеними експериментами, верифікованими методиками. Спілкуєшся з авторами і рецензентами як з України, так і закордоння. І постійно у науковому вирі сучасних досягнень, збагачуєшся, розвиваєшся, ділишся з колегами.

Нині очолюю редакційну колегію наукового журналу «Міжнародний філологічний часопис», що має фахову реєстрацію (категорію «Б») в Міністерстві освіти і науки України у філологічній і педагогічній галузях. У перспективі – отримання категорії «А».

Час від часу Ваші знайомі і друзі згадують про те, як заступник міністра підготовував студентів в приміщенні

міністерства під час Помаранчевої революції, або про те, як під час Революції Гідності два професори – Литвин і Шинкарук, два проректори Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв, тодішній і майбутній, шини на Майдан возили. Патріотизм теж у Вас родом із дитинства?

Мабуть, покутський край із його мальовничою природою, просякнутий звичайною історією, освячений силою Божого слова, обдаровує глибоким патріотизмом і високою духовністю своїх дітей.

Тож я виріс у середовищі, де панувала патріотична атмосфера, формувався й загартовувався дух моїх земляків, з-поміж яких Лев Бачинський, Петро Васкул, Дмитро Гайдаш, Дмитро Городецький та ін.

Змалечку від тата чув розповіді про Українську повстанську армію, генерала Романа Шухевича, про Степана Бандеру. Прикро, що тоді я не все розумів і не записував їх. Дідусь читав мені «Кобзаря», розповідав героїчне минуле села.

Подія 22 січня 1919 року є знаменною і має особливе значення не тільки для моїх земляків, а й для нашої родини, адже делегацію від Західноукраїнської Народної Республіки благословив Господь очолювати родича моєї дружини Лідії Василівни, односельчанина Левка Бачинського. Бабуся Лідії Василівни – Ольга – з родини Бачинських.

Односельці шанують свою історію, знають її, навчають дітей. Варто лише зауважити, що в Серафінцях є близько десятка пам'ятників, обелісків, стел. З-поміж них розкажу про один – пам'ятник Тарасові Шевченкові. Його вважають найкращим із сільських пам'ятників в Україні, і стоїть він на горі висотою 8 метрів, а виготовлено його із житомирського граніту. До нього ведуть кам'яні сходи. Як у Каневі на Чернечій горі. Пам'ятник споруджено за кошти серафінчан, діаспорян, жителів району та області.

Ще один цікавий факт. 2001 року тут відбувався фінал Шевченківського свята «В сім'ї вольній, новій...». Марія Матіос у книжці «Вірвані сторінки з щоденника» пише про цю подію, згадуючи Серафінці як село найбільш національно свідоме на Прикарпатті.

Василію Дмитровичу, чи не закоханість у природу рідного краю, у людей, у поезію, з одного боку, а з іншого – перебування в дитячій й юнацькій роки в постійному творчому середовищі, викристалізували Ваш естетичний смак і Вам вдалося органічно вплести культурологічну складову в наукові конференції, що їх проводить гуманітарно-педагогічний факультет?

Навчатися в університеті це не тільки здобувати знання, набувати фахових компетенцій, це ще розвивати себе, інтелектуально, культурно збагачуватися. Саме тому виховну складову діяльності гуманітарно-педагогічного факультету, яка наповнена і національним змістом, спрямованим на формування національної свідомості та національної гідності, вирішили інтегрувати в канву конференції. І такий досвід наукова спільнота сприйняла. Тож тепер культурологічна складову є органічним продовженням наукових доповідей, через яку забезпечуємо зв'язок з культурними надбаннями людства і свого народу, міжнародну духовну єдність і спадкоємність поколінь. Сучасний освітній процес орієнтований на Людину як найвищу цінність, тож і зміст наукової і культурологічної складової конференцій спрямовуємо на розвиток ціннісного морального ставлення особистості до соціального і природного оточуючого світу і до самої себе.

На факультеті проводимо також багато суспільно-політичних і культурно-мистецьких акцій.

Гуманітарно-педагогічний факультет проводить багато конференцій, тематична спрямованість яких суголосна традиціям факультету, що беруть свій початок ще від 1924 р., коли було відкрито агропедагогічне відділення у складі Київського сільськогосподарського інституту. І перевагу надасте міжнародним конференціям, а також присвяченим видатним постатям у літературі. Це Тарас Шевченко і Пантелеймон Куліш, Іван Франко і Леся Українка, Максим Рильський і Василь Стус. Що спонукало Вас розвивати ці напрями в університеті наук про життя?

Однією із визначальних ознак сучасного світу є його надзвичайний динамізм, складність. Зростає взаємозалежність усіх трансформаційних глобальних процесів, що у ньому відбуваються. Це посилює потребу в зміцненні партнерських стосунків і узгодження дій на національному і міжнародному рівнях з метою забезпечення якості і усталеності систем вищої освіти в усьому світі.

Міжнародну співпрацю в усьому світі вважають зараз одним із головних показників визначення якості в сфері освіти і науки і, водночас, одним із головних інструментів її забезпечення і підвищення. Крім того, впровадження університетських стратегій інтернаціоналізації забезпечує доступ до глобальних джерел передових знань, продукування міжкультурних вмінь та навичок, зміцнення стану та рейтингу закладу вищої освіти. Міжнародні науково-практичні конференції

також сприяють розвитку ефективного партнерства. Факультет встановив тісні передусім наукові й освітні контакти з Університетом Пардубіце (Чехія), Університетом природничих наук (Вроцлав, Польща), з Поморською академією в Слупську (Польща), з Університетом прикладних наук Ангальт (Німеччина), з Університетом Харпер Адамс (Велика Британія), Шеньянським аграрним університетом (Китай) та ін. Спільна із зарубіжними партнерами реалізація науково-дослідних проектів, проведення науково-практичних конференцій дозволяють не тільки розвивати науковий потенціал, а й сприяють розповсюдженню наукового знання, популяризації здобутків української вищої школи, взаємообмінам світосприйняття. Активну участь у міжнародних конференціях беруть і наші студенти, і студенти університетів-партнерів.

Кожна постать, що їй присвячено було конференцію на факультеті, не тільки велична в історії України, мові, літературі, але ще й має стосунок до Національного університету біоресурсів і природокористування України. Наприклад, неподалік університету розташований музей-садиба Максима Тадейовича Рильського, де він провів останні 13 років свого життя, на території університету росте ботанічна пам'ятка природи «Дуби Рильського», а феномен природи посідає чільне місце у його поетичній творчості. Сестра Лесі Українки Ізидора, агроном та освітою, працювала в нашому університеті (тоді Сільськогосподарський інститут) на кафедрі фізіології рослин.

Тобто міжнародні конференції факультет використовує як платформу в міжнародній науковій та освітній діяльності. А які ще стратегії інтернаціоналізації освіти реалізовує факультет?

Спільно із іноземними партнерами у структурі факультету створені та успішно працюють «Центр вивчення іноземних мов», «Центр полоністики», «Центр франкофонної освіти і культури», на базі яких проводимо міжнародні конференції, наукові семінари, навчальні заняття із залученням іноземних партнерів.

Студенти всіх спеціальностей факультету мають можливість навчатися за програмою «подвійних дипломів» та проходити стажування в Поморській академії в Слупську (Польща), Університеті Ангальт (Німеччина), Університеті Пардубіце (Чехія). У 2019 році відбувся перший випуск за програмою «подвійних дипломів».

Щорічно студенти факультету проходять мовну і виробничу практики у фермерських

господарствах країн Європи: Німеччина, Англія, Нідерланди, Данія, Франція та ін. Також студенти мають можливість пройти мовне стажування в Університеті Пардубіце (Чехія), Центральноєвропейській академії в м. Бад Кіссінген і в Навчально-методичному центрі м. Бад Зоненберзі (Німеччина).

Наразі ми співпрацюємо з Університетом Пардубіце за програмою Erasmus +.

Спільно з Британською Радою в університеті реалізовано проект в рамках програми «Розвиток лідерського потенціалу університетів України», в якому активну участь взяли студенти і молоді науковці факультету.

Для розширення академічної мобільності студентів і для підвищення кваліфікації та стажування науково-педагогічних працівників, а також для організації й проведення заходів в галузі освіти, науки і культури щодо розширення співпраці між Україною і Китайською Народною Республікою, а також зміцнення взаєморозуміння й дружби між народами двох країн заплановано створити «Центр Конфуція».

Ще один вектор в інтернаціоналізації – здобуття вищої освіти в університеті іноземними студентами. Кількість іноземних осіб на факультеті зростає. Якщо раніше вони вивчали філологію (англійську та німецьку), то нині – психологію, журналістику, соціальну роботу.

В інтерв'ю «Якість освіти є справою міжнародного авторитету країни», опублікованому в газеті «Голос України», Ви як заступник міністра освіти і науки України, розповідаючи про кроки України в системі модернізації вищої освіти України з реалізації вимог Болонського процесу, зазначили, що «розроблено механізми залучення студентської молоді до управління навчальним закладом, контролю якості навчального процесу та реалізації суспільного життя студентів у всіх його проявах». Чи це не була перша ластівочка зміни сприйняття студента: студент – об'єкт навчання на студент-партнер?

Так, студенти мають право впливати на прийняття рішень та їх виконання, оскільки вони – найбільша група в рамках системи вищої освіти. Сьогодні студент – повноправний, компетентний та конструктивний партнер в управлінні вищою освітою та забезпечення якості. Студенти залучені до внутрішніх процесів управління в закладі вищої освіти як частина гарантії якості діяльності вишів та якості освітніх програм.

Роль студентської спільноти як цільової

аудиторії та основного партнера у процесі перетворень, що відбуваються протягом останніх п'ятнадцяти років у вищій школі, визнано на рівні міністрів освіти, які підписали Болонську декларацію країн. А розпочали розвивати цей аспект зі створення Всеукраїнської студентської ради при Міністерстві освіти і науки. Я був одним з ініціаторів її появи, всіляко допомагав в її організації та розвитку, коли працював у департаменті вищої освіти. Уперше 2007 року з ініціативи міністра освіти і науки України (2005–2007 рр.) Станіслава Ніколаєнка, до складу Державної акредитаційної комісії ввели студентів – представників Всеукраїнської студентської ради при МОН. Таку саму практику було реалізовано й на місцевому рівні. Міністерство активно залучало представників студентства до ліцензування та акредитації вищих навчальних закладів, створювало банк експертів з числа студентів. Цей досвід тепер вповні зреалізовано в структурі і діяльності Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти.

Як Ви, Василю Дмитровичу, вважаєте: процес модернізації вищої освіти України наближається до завершення?

Модернізація структури вищої освіти України, яка триває понад десятиліття, та її інтеграція в європейський освітній простір була і є стратегічними пріоритетами для забезпечення якості вищої освіти України. Цей процес триває, і, думаю, пандемія примусила і міністерство освіти, і виші, і суспільство загалом по-іншому подивитися на стан вищої освіти в Україні, на шляхи її реформування, на пріоритетні напрями розвитку, адже яскраво продемонструвала її як сильні, так і слабкі сторони. Однак, зауважу, модернізація, реформування вищої освіти не повинні перетворитися на її руйнацію.

Переконаний, що кожен відповідальний, прогресивно мислячий фахівець усвідомлює, що сьогодні якість вищої освіти є одним із визначальних чинників гармонійного розвитку і всього суспільства, і кожної особистості зокрема, є запорукою утвердження і зміцнення міжнародного авторитету України.

Тому на часі, як ніколи, не тільки реформування системи освіти, а й інвестувати в освіту, адже це покращує якість освітніх послуг, забезпечує гармонійне поєднання практичної спрямованості освітніх програм з фундаментальністю, з одного боку, створює умови для зростання соціальної мобільності та активності молоді, а з іншого, – сприяє методичному, науковому розвитку й осучасненню компетенцій викладачів, становлення повного циклу підготовки фахівців

(бакалавр – магістр – доктор філософії – доктор наук) і безперервної освіти впродовж життя людини. Інвестування в освіту – це потужна інвестиція в людину, в інтелектуальний капітал України, а, отже, її майбутнє. Ще, на мою думку, дуже важливо підвищити статус національної вищої освіти, яка і зберігає національну палітру, самобутність та наявні надбання у змісті освіти і підготовці фахівців, й одночасно запроваджує прогресивні підходи до організації освітнього процесу, властиві Європейському простору вищої освіти. Вона повинна бути орієнтована на формування нової еліти України. Важливе місце в цьому процесі займає й гуманітарна освіта.

Саме це – інвестування у викладача і студента, в інтелектуальний капітал – реалізуємо в нашому університеті й на факультеті.

Гуманітарно-педагогічний факультет, що його Ви очолюєте, активно розвивається, започатковує нові освітньо-професійні програми підготовки фахівців. А що стає запорукою успішних вступних кампаній для гуманітарно-педагогічного факультету?

На моє глибоке переконання, успішні вступні кампанії – результат спільних зусиль ректорату, деканату, завідувачів кафедр, викладачів, студентів, аспірантів. І стейкхолдерів.

Батьки сучасних абітурієнтів ретельно вивчають інформацію про університет. Матеріальна база, міжнародні зв'язки, рейтингові показники, відгуки – усе в полі їхнього зору.

Адміністрація університету і ректор Станіслав Ніколаєнко доклали багато зусиль, аби підвищити позиції вишу в рейтингах, викоренити нестатутні відносини під час заліково-екзаменаційних сесій, забезпечити студентам академічну мобільність тощо.

У міжнародному рейтингові QS університет займає 8 місце, 3 місце між ВНЗ Києва, на загальноукраїнському рівні – 6 серед ЗВО, 25 місце за публікаціями в Скопус і 28 місце за цитованістю (індекс Гірша).

Позитивну роль у просуванні університету на ринку освітніх послуг відіграють Дні відкритих дверей, виїзні засідання МАН Київської області на базі НУБіП України, персоналізована профорієнтаційна робота викладачів і студентів.

Програма «подвійних дипломів», безкоштовне стажування в Польщі, Китаї, Чехії, Німеччині – для абітурієнтів та їхніх батьків додаткові переваги, щоб обрати саме наш університет і факультет. А ще якість освіти і

можливість особистісного розвитку для студентів.

То чи є ще перспективи розвитку факультету в аспекті збільшення кількості вступників?

Так, звичайно. Ми маємо ще резерви: на заочній формі навчання на бакалавраті та денній формі на магістратурі. Випускники шкіл переважно обирають тільки одну спеціальність на стаціонарі. Навчання одразу за двома спеціальностями поки обирає дуже малий відсоток абітурієнтів.

Бакалаври ж навпаки: надають перевагу заочному навчанню в магістратурі, адже йдуть працювати на повний робочий день.

Загалом на факультеті сьогодні навчається понад 1800 студентів.

Василію Дмитровичу, чи має профорієнтаційна робота як один із важливих напрямів роботи факультету свої особливості? У чому вони?

Саме так. Проведення профорієнтаційної роботи – надважливий елемент діяльності колективу факультету.

Для координування цього виду роботи на факультеті створено Центр профорієнтаційної роботи та сприяння працевлаштуванню студентів гуманітарно-педагогічного факультету. Інформацію про заходи систематично публікують на офіційному сайті університету та факультету, сторінці у соціальних мережах «Фейсбук», «Інстаграм» і на ютубі. За кожною кафедрою факультету закріплені райони м. Києва та Київської області.

Для ознайомлення майбутніх абітурієнтів з освітніми програмами на гуманітарно-педагогічному факультеті працюють осінньо-весняні школи для абітурієнтів «Юний філолог», «Юний журналіст», «Школа практичної психології». Практикує факультет і проведення учнівсько-студентських конференцій і навчально-наукових семінарів, веде гуртки з іноземної мови в школах, тренінги для вчителів.

Істотно посилюють профорієнтаційну роботу наші студенти та аспіранти, які їдуть у свої школи і розповідають про наш університет, факультет, своє навчання і дозвілля, про викладачів. Така студентська профорієнтаційна діяльність дає свої результати: по кілька випускників з однієї школи або й класу стають студентами нашого факультету.

А які напрями розвитку факультету є пріоритетними в найближчій перспективі?

За укладеною угодою з Поморською академією в Слупську (Польща) студенти гуманітарно-педагогічного факультету всіх спеціальностей факультету мають можливість

паралельно здобувати вищу освіту.

У новому навчальному році продовжимо співпрацю із Центром Кембриджського університету, удосконалюємо курси з вивчення іноземних мов на факультеті. Створено «Центр вивчення іноземних мов», «Центр полоністики», «Центр франкофонної освіти і культури», які успішно функціонують. Плануємо створити «Центр Конфуція».

Також акцент буде зроблено на збільшення кількості угод із закордонними університетами щодо стажування та навчання за програмою «подвійний диплом».

Якість освіти й надалі в пріоритетах факультету. Із цією метою розвиваємо лабораторну базу. Зокрема, придбано оргтехніку та обладнання для медіалабораторії кафедри журналістики та мовної комунікації. На базі цієї лабораторії працює телевізійний канал нашого Університету «Свій НУБіП»

Завершуємо облаштування «Лабораторії синхронного перекладу» для навчання майбутніх перекладачів, міжнародників і журналістів і навчально-наукової лабораторії «Центр соціально-психологічної реабілітації». Їх відкриття заплановано на День університету в травні цього року.

Василію Дмитровичу, назвіть 10 переваг, чому саме варто навчатися на гуманітарно-педагогічному факультеті Національного університету біоресурсів і природокористування України.

Це трохи складне завдання, адже переваг значно більше ніж 10. Спробую їх назвати через тематичні блоки.

1. Потужна матеріальна база університету:

Університет має 17 навчальних корпусів. Усі локалізовані в одному мікрорайоні, який ще називають «легенями» Києва, – Голосіївський парк.

Компактне розташування 12 гуртожитків університету, не потрібно їхати транспортом, 15-20 хвилин пішки від корпусів університету екологічною зоною.

2. Наявність бюджету на всіх спеціальностях.

3. Затребуваність наших випускників на ринку праці, а відповідно й достойна заробітна плата.

4. Програма подвійних дипломів, безкоштовне стажування – Академія Поморська в Слупську (Польща), Шеньянський аграрний університет (Китай),

5. Безкоштовне стажування і мовна практика в Туреччині, Німеччині, Франції, Польщі.

6. Родзинки факультету для наших спеціальностей:

психологи – Школа практичної

психології, основи гіпнозу,
перекладачі – Лабораторія синхронного й асинхронного перекладу,
журналісти – медіалабораторія і телевізійний канал «Свій НУБіП»,
міжнародники – три іноземні мови, міжнародний протокол,
професійна освіта – педагогічна і виробнича спеціальність,
соціальна робота – додаткова юридична і психологічна підготовка,
фізична культура – потужний спортивний комплекс.

Випускники бакалаврату і магістратури всіх спеціальностей отримують по дві кваліфікації.

7. Наявність широкої бази практик на передових підприємствах України та Євросоюзу з можливістю подальшого працевлаштування після закінчення навчання в університеті. Наскрізна практика.

8. Вивчення фахових предметів англійською мовою (англомовні групи). Можливість вивчати додатково різні іноземні мови в Центрі вивчення іноземних мов – англійська, німецька, французька, польська, іспанська, китайська, чеська, португальська, латинська – й отримати міжнародний сертифікат з англійської мови, адже наш університет єдиний з університетів України має право за укладеною угодою з Кембриджським

університетом готувати до складання таких екзаменів і проводити їх.

9. Для випускників коледжу можливість навчання за скороченим терміном.

10. Можливість займатися науковою роботою і навчатися в магістратурі та аспірантурі, а також розвивати свої творчі здібності, адже в університеті є танець народний, бальний, сучасний; естрадний і народний спів, театр «Березіль». Крім того, функціонують спортивні секції (футбол, військово-спортивні багатоборства, спортивна радіопеленгація, бокс, волейбол, баскетбол, важка атлетика, гирьовий спорт). Активне студентське життя. Шанс реалізувати свої організаторські здібності та творчий потенціал в органах студентського самоврядування

11. Військова кафедра

12. Мережа їдалень, буфетів. Своя година.

Василію Дмитровичу, останнє питання: звідки Ви черпаєте сили і насагу, адже діяльність декана, викладацька діяльність виснажує?

Справді, непросто працювати. Але колись піймав себе на думці, що мною рухає велике прагнення у цей непростий час для країни, для людей віддати частину себе, своїх знань для того, щоб ми рухались вперед, бо працюємо для майбутніх поколінь, для майбутнього України.

За Вашими плечима – багаторічний досвід і визнання. Ви – справжній лідер, талановитий учений, мудрий наставник, душевна і щира людина.

У цей святковий день, коли оцінюється зроблене й окреслюються плани на майбутнє, бажаю Вам, Василю Дмитровичу, міцного здоров'я, достатку й оптимізму, родинного тепла та затишку, натхнення й невтомності, здійснення всіх мрій і сподівань. Нехай Ваші найкращі якості – мудрість і виваженість, діловитість і розсудливість, людяність і порядність, цілеспрямованість, відданість справі, високий професіоналізм – будуть і надалі запорукою успіху та нових досягнень. Нехай Вам таланить на однопідців, колег, доброзичливих і щирих людей.

Хай поле, засіяне Вами задля зміцнення української державності, щедро родить, а справи примножують добро.

*Розмову вела професор кафедри журналістики та мовної комунікації НУБіП України
Світлана Харченко*